

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 92/05-53

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu Ľubomíra Dobríka, zo sudcov Juraja Babjaka a Eduarda Bárányana vo veci sťažnosti JUDr. J. M., bytom B., MUDr. I. B., bytom B., a Dr. J. H., bytom B., zastúpených advokátom JUDr. J. B., B., v ktorej namietajú porušenie ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. 11 C 112/93, na neverejnom zasadnutí 24. augusta 2005 takto

r o z h o d o l :

1. Okresný súd Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. 11 C 112/93 p o r u š i l základné právo JUDr. J. M., MUDr. I. B. a Dr. J. H. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj ich právo na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. Okresnému súdu Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. 11 C 112/93 p r i k a z u j e konať bez zbytočných prieťahov

3. JUDr. J. M. p r i z n á v a primerané finančné zadosťučinenie v sume 35 000 Sk (slovom tridsaťpäťtisíc slovenských korún), ktoré mu je Okresný súd Bratislava IV p o v i n n ý vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. MUDr. I. B. p r i z n á v a primerané finančné zadosťučinenie v sume 20 000 Sk (slovom dvadsaťtisíc slovenských korún), ktoré mu je Okresný súd Bratislava IV p o v i n n ý vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

5. Dr. J. H. p r i z n á v a primerané finančné zadosťučinenie v sume 35 000 Sk (slovom tridsaťpäťtisíc slovenských korún), ktoré mu je Okresný súd Bratislava IV p o v i n n ý vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

6. Okresný súd Bratislava IV j e p o v i n n ý zaplatiť náhradu trov konania JUDr. J. M., MUDr. I. B. a Dr. J. H. v sume 12 306 Sk (slovom dvanásťtisícristošesť slovenských korún) na účet ich právneho zástupcu advokáta JUDr. J. B., B., do pätnástich dní od právoplatnosti tohto nálezu.

7. Sťažnosti JUDr. J. M., MUDr. I. B. a Dr. J. H. vo zvyšnej časti n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. III. ÚS 92/05-15 z 30. marca 2005 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na konanie sťažnosť JUDr. J. M., bytom B. (ďalej aj „sťažovateľ v I. rade“), MUDr. I. B., bytom B. (ďalej aj „sťažovateľ v II. rade“), a Dr. J. H., bytom B.

(ďalej aj „sťažovateľ v III. rade“; spolu ďalej len „sťažovatelia“), zastúpených advokátom JUDr. J. B., B., v ktorej namietajú porušenie ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava IV (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 11 C 112/93. Sťažovatelia svoju sťažnosť na základe výzvy ústavného súdu z 3. februára 2005 doplnili prostredníctvom svojho právneho zástupcu podaním zo 16. februára 2005 doručeným ústavnému súdu 18. februára 2005.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh, ako aj z podania zo 16. februára 2005 vyplýva, že na okresnom súde sa žalobou zo 17. septembra 1993 žalobcovia S. B., bytom B. (ďalej aj „žalobca v I. rade“) a P. B., bytom B. (ďalej aj „žalobkyňa v II. rade“; spolu ďalej aj „žalobcovia“) domáhali proti Základnej organizácii Slovenského zväzu záhradkárov 4 - 5, B. (ďalej aj „žalovaný v I. rade“), a jej 11 členom, medzi ktorých patrili aj sťažovatelia, určenia neplatnosti nájomných zmlúv z 1. februára 1993, resp. 1. marca 1993, povinnosti uzatvorenia nájomných zmlúv so žalovanými a zaplatenia bezdôvodného obohatenia. Uvedené konanie bolo na okresnom súde zaevidované pod sp. zn. 11 C 112/93. V priebehu konania došlo k rozšíreniu žaloby žalobcov o určenie povinnosti vypratať nehnuteľnosti v katastrálnom území D., ktoré sú zapísané na LV č. 2091, k určeniu povinnosti odstrániť dočasné stavby, vonkajšie úpravy a trvalé porasty z nehnuteľností v katastrálnom území D. zapísaných na LV č. 2091 a k uplatneniu vzájomného návrhu žalovaných v I. až X. rade, ktorým sa domáhali zriadenia vecného bremena prístupovej cesty a práva prechodu členov žalovaného v I. rade.

Okresný súd vo veci rozhodol rozsudkom z 26. októbra 1998. Na základe odvolania žalobcov, ako aj žalovaného v I. rade Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) rozsudok okresného súdu z 26. októbra 1998 uznesením č. k. 17 Co 258/99-408 z 22. septembra 1999 zrušil. Spisový materiál v predmetnej veci bol okresnému súdu doručený 16. novembra 1999 a podľa sťažovateľov okresný súd vo veci odvtedy nekoná

a ak aj koná, tak len veľmi neefektívne. Okresný súd zrušujúci rozsudok účastníkom konania doručil 23. februára 2000.

V predmetnej veci boli okresným súdom nariadené pojednávania na 13. september 2000, 28. máj 2003, 22. október 2003 a 20. september 2004, na ktoré sa však podľa sťažovateľov súd dôsledne nepripravil, pretože na nich nebol spôsobilý vykonať procesné úkony týkajúce sa určenia okruhu účastníkov predmetného konania, „*pripustenia žalobných petitov*“, a opakovane žiadal predložiť písomnosti, ktoré sa v súdnom spise už nachádzali.

V dôsledku svojej nečinnosti a nesprávnej činnosti okresný súd nie je spôsobilý vo veci po viac ako jedenástich rokoch zákonným spôsobom rozhodnúť. Na urgencie sťažovateľov okresný súd podľa nich nereagoval efektívnym konaním. Dňa 19. mája 2000 sťažovatelia podali sťažnosť na prieťahy v konaní, na ktorú podpredsedníčka okresného súdu odpovedala listom sp. zn. Spr. 2062/2000 z 23. júna 2000, v ktorom uznala ich sťažnosť za dôvodnú a za prieťahy sa ospravedlnila. Podaním z 9. októbra 2001 sa sťažovatelia obrátili so sťažnosťou na Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, ktoré ju postúpilo na priame vybavenie predsedovi okresného súdu. Podpredseda okresného súdu listom sp. zn. Spr. 2159/01 zo 7. mája 2002 sťažovateľom oznámil, že v predmetnej veci zistil subjektívne i objektívne prieťahy a prijal opatrenia na odstránenie dlhotrvajúcich prieťahov. Od posledného sťažovateľom známeho úkonu okresného súdu uplynulo už viac než päť mesiacov a od podania žaloby žalobcov uplynulo viac ako jedenásť rokov.

Aj keď v predmetnej veci podľa sťažovateľov nejde o zložitú vec, okresný súd vo veci neuskutočňuje úkony priebežne, aby odstránil konkrétne príčiny prípadnej zložitosti prípadu. Od roku 1993 vykonal mnohé úkony duplicitne, neefektívne a s prieťahmi.

Sťažovatelia reagovali na všetky výzvy okresného súdu v primeranej lehote a v ich správaní podľa nich neexistuje taká skutočnosť, ktorá by mohla byť zohľadnená na ich ťarchu.

Na základe vyššie uvedených skutočností sťažovateľa vo svojej sťažnosti žiadali, aby ústavný súd nálezom rozhodol, že postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 11 C 112/93 bolo porušené ich základné právo podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj ich právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, prikázal okresnému súdu v predmetnom konaní konať bez zbytočných prietáhov, priznal každému zo sťažovateľov primerané finančné zadost'učinenie vo výške 35 000 Sk, ako aj náhradu ich trov konania.

Podaním z 29. apríla 2005 sťažovateľa prostredníctvom svojho právneho zástupcu ústavnému súdu na základe jeho výzvy oznámili, že súhlasia s prejednaním veci bez nariadenia ústneho pojednávania v predmetnej veci a výšku finančného zadost'učinenia nechávajú „na úvahu súdu“.

Okresný súd sa k predmetnej sťažnosti vyjadril listom sp. zn. Spr. 3278/05 z 10. mája 2005, v ktorom podal prehľad vykonaných procesných úkonov v predmetnej veci a následne uviedol:

„(...) Ako to z uvedeného rozboru vyplýva v označenej právnej veci sú prietahy v konaní z príčin objektívnych aj z príčin subjektívnych spôsobených súdom, ale aj účastníkmi konania. Súdom zapríčinené prietahy sú spôsobené dlhodobým vysokým nápadom vecí, pretrvávajúcim nedostatkom sudcov, fluktuácia, práceneschopnosťou sudcov, čo spôsobuje prerozdelenie oddelení medzi sudcami, čo má za následok zvýšený počet vecí v jednotlivých oddeleniach. Je nesporné, že aj v predmetnom konaní pojednávali vec traja sudcovia. Pre objektívne posúdenie veci si dovoľujeme uviesť, že aj účastníci konania najmä navrhovatelia sťažovali postup súdu v konaní tým, že opakovane menili petit návrhu, ako aj okruh účastníkov konania, neprodukovali listinné dôkazy včas a v potrebnom počte. Tieto skutočnosti negatívne ovplyvňovali zabezpečenie riadneho a bezprietahového konania, preto vzniklé prietahy nemožno kvalifikovať ako zbytočný prietah.

S poukazom na vyššie uvedené navrhujeme Ústavnému súdu Slovenskej republiky, aby sťažnosť vo vzťahu k Okresnému súdu Bratislava IV ako nedôvodnú zamietol.

Zároveň Vám oznamujem, že netrváme na ústnom pojednávaní pred ústavným súdom. (...)“

II.

Z obsahu sťažnosti a k nej priložených písomností, z vyjadrení účastníkov konania, ako aj z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu ústavný súd zistil nasledovný priebeh a stav konania v predmetnej veci.

Okresnému súdu bola 17. septembra 1993 doručená žaloba žalobcu v I. rade a žalobkyne v II. rade proti žalovanému v I. rade a jeho členom sťažovateľovi v III. rade, Š. M., bytom B. (ďalej aj „žalovaný v III. rade“), Ing. I. M., bytom B. (ďalej aj „žalovaný v IV. rade“), E. M., bytom B. (ďalej aj „žalovaná v V. rade“), MUDr. A. S., bytom B. (ďalej aj „žalovaný v VI. rade“), sťažovateľovi v I. rade, T. B., bytom B. (ďalej aj „žalovaný v VIII. rade“), Ing. L. D., bytom B. (ďalej aj „žalovaný v IX. rade“), E. H., bytom B. (ďalej aj „žalovaná v X. rade“), a S. K., bytom B. (ďalej aj „žalovaná v XI. rade“, spolu ďalej aj „žalovaní“), ktorou sa domáhali určenia neplatnosti nájomných zmlúv, povinnosti uzatvorenia nájomných zmlúv so žalovanými v II. až X. rade a zaplatenia bezdôvodného obohatenia žalovanými v II. až X. rade.

Pokynom zákonného sudcu zo 7. októbra 1993 bolo súdnej kancelárii uložené vyzvať žalobcov na zaplatenie súdneho poplatku za podanie návrhu. Poplatok bol zaplatený 2. novembra 1993. Na základe pokynu zákonného sudcu z 22. novembra 1993 bola žaloba zasielaná žalovaným na vyjadrenie.

V dňoch 9. až 23. decembra 1993 boli okresnému súdu doručené písomné vyjadrenia žalovaných k žalobe vrátane vyjadrenia sťažovateľa v I. rade a sťažovateľa v III. rade. Na základe pokynu súdnej kancelárii z 30. decembra 1993 boli vyžiadané rovnopisy písomných vyjadrení niektorých žalovaných k žalobe.

Dňa 14. januára 1994 nariadil zákonný sudca termín pojednávania vo veci na 3. marec 1994. Na pojednávaní okresný súd vypočul niektorých účastníkov konania, sťažovateľ v III. rade, žalovaní v III., V., VI. a XI. rade splnomocnili na svoje zastupovanie v konaní sťažovateľa v I. rade. Pojednávanie bolo odročené na 5. máj 1994 s tým, že

právnej zástupkyne žalobcov bolo uložené predložiť viacero dokladov. Žalovaní uvedené listiny predložili okresnému súdu v období od januára do apríla 1994.

Dňa 2. mája 1994 bolo okresnému súdu doručené podanie právnej zástupkyne žalobcov, ktoré obsahovalo návrh na pristúpenie ďalších účastníkov do konania na strane žalobcov: P. B., S. K. (v pôvodnej žalobe označená ako žalovaná v XI. rade) a G. C., všetci bytom B., ako aj návrh na zmenu petitu žaloby.

Na pojednávaní konanom 5. mája 1994 právna zástupkyňa žalobcov zopakovala návrh na zmenu petitu žaloby. Zástupcovia žalovaných požiadali o lehotu na vyjadrenie, zároveň bolo okresnému súdu oznámené, že žalovaný v VIII. rade zomrel. Pojednávanie bolo odročené na 15. september 1994 s tým, že právna zástupkyňa žalobcov doručí súdu rovnopisy zmeneného návrhu. Právna zástupkyňa žalobcov doručila rovnopisy zmeneného návrhu okresnému súdu 11. mája 1994, avšak nie v potrebnom počte.

Dňa 17. mája 1994 bolo okresnému súdu doručené plnomocenstvo H. B., bytom B., ako právnej nástupkyne žalovaného v VIII. rade udelené sťažovateľovi v I. rade na jej zastupovanie v konaní.

Dňa 1. júla 1994 bolo okresnému súdu doručené podanie sťažovateľa v I. rade, v ktorom aj v mene ostatných žalovaných vzniesol námietku vydržania sporných nehnuteľností a navrhol uložiť žalobcom povinnosť doplniť listinné dôkazy ohľadne ich vlastníctva k sporným nehnuteľnostiam, ako aj vecných práv alebo tiarch zaťažujúcich uvedené nehnuteľnosti.

Na základe pokynu zákonnej sudkyne súdnej kancelárii z 22. septembra 1994 okresný súd 13. októbra 1994 vyzval právnu zástupkyňu žalobcov na doručenie siedmich chýbajúcich rovnopisov zmeneného návrhu na začatie konania. Zo spisu nevyplýva, že by sa uskutočnilo pojednávanie nariadené na 15. september 1994. Žiadané rovnopisy boli okresnému súdu doručené 17. novembra 1994.

Zákonný sudca nariadil 6. júla 1995 termín pojednávania vo veci na 2. október 1995 (predvolanie sa nepodarilo doručiť žalovaným v III., IV. a V. rade).

Pojednávanie konané 2. októbra 1995 bolo okresným súdom odročené na neurčito s tým, že právnej zástupkyňi žalobcov bolo uložené upresniť petit návrhu ohľadne výšky bezdôvodného obohatenia, ako aj okruh žalovaných vzhľadom na právne nástupníctvo žalovaného v VIII. rade a právny zástupca žalovaných zároveň navrhol doplniť dokazovanie relevantnými listinami z katastra nehnuteľností.

Zákonný sudca uložil 5. októbra 1995 súdnej kancelárii vyžiadať z katastra nehnuteľností relevantné listiny týkajúce sa predmetu sporu, právneho zástupcu žalovaného v I. rade vyzvať na predloženie dokladov ohľadne nájomného pomeru medzi „SZZ a JRD 25. februára K.“ a oddeleniu územného rozvoja Magistrátu hlavného mesta B. zaslať žiadosť o oznámenie, či príslušná lokalita bola vyhlásená za záhradkársku lokalitu a či do nej patrili nehnuteľnosti, ktoré boli predmetom konania. Výzvy boli doručené 10. a 11. novembra 1995. Sťažovateľ v I. rade doručil okresnému súdu splnomocnenie na zastupovanie sťažovateľov v II. a III. rade, žalovaných v IV., V., VI., X. a IX. rade, ako aj právnej nástupkyne žalovaného v VIII. rade.

Magistrát hlavného mesta B. reagoval na výzvu okresného súdu podaním doručeným 23. novembra 1995. Katastrálny úrad v B., Správa katastra B. (ďalej len „správa katastra“) doručila okresnému súdu podklady 23. novembra 1995.

Dňa 23. februára 1996 bolo okresnému súdu doručené podanie žalobcu v I. rade, ktorým rozšíril petit žaloby, vyjadril sa aj k meritu veci a zároveň doručil okresnému súdu žiadosť o nariadenie pojednávania a pokračovanie v konaní.

Zákonná sudkyňa nariadila 8. novembra 1996 vyzvať Slovenský pozemkový fond B. (ďalej len „SPF“) a Republikový výbor záhradkárov B. (ďalej len „RVZ“) na vyjadrenie ohľadne vyhlásenia lokality, v ktorej sa nachádzali predmetné nehnuteľnosti v záhradkárskych osadách, za záhradkársku lokalitu (výzvy boli vypravené 12. decembra

1996). Odpoveď od SPF bola okresnému súdu doručená 9. januára 1997 a od RVZ 4. februára 1997.

Dňa 20. júna 1997 predložil plnomocenstvo na zastupovanie žalobcov v konaní advokát JUDr. J. H., ktorý sa 23. februára 1998 dostavil na okresný súd bez predvolania žiadajúc informáciu o priebehu konania. Okresný súd nariadil ešte v ten istý deň pojednávanie na 1. marec 1998. Podľa úradného záznamu (bez dátumu) na č. l. 240 spisu okresného súdu sa bez predvolania dostavil sťažovateľ v I. rade, pričom vzal na vedomie nariadený termín pojednávania (1. apríl 1998).

Dňa 27. marca 1998 bolo okresnému súdu doručené podanie žalovaného v I. rade, v prílohe ktorého priložil plnomocenstvo pre svojho nového právneho zástupcu JUDr. J. B., a vzhľadom na kolíziu pojednávania požiadal o zmenu termínu pojednávania nariadeného na 1. apríl 1998.

Okresný súd pojednával vo veci 1. apríla 1998 (žalovaní neboli predvolávaní a nikto z nich sa nezúčastnil pojednávania). Právny zástupca žalobcov navrhol zámenu účastníkov na strane žalovaných žiadajúc, aby namiesto žalovaného v III. rade (Š. M.) vstúpil do konania sťažovateľ v II. rade. Navrhovanú zámenu okresný súd na pojednávaní uznesením pripustil a následne pojednávanie odročil na 27. apríl 1998 s tým, že prítomní berú termín pojednávania na vedomie. Dňa 22. apríla 1998 sa dostavil na okresný súd právny zástupca žalovaného v I. rade, ktorý po nahliadnutí do spisu vzal na vedomie nový termín pojednávania a zároveň ospravedlnil svoju neúčast' na označenom pojednávaní z dôvodu služobného pobytu mimo územia Slovenskej republiky.

Pojednávanie konané 27. apríla 1998, na ktorom sa za žalovaných zúčastnil sťažovateľ v I. rade, okresný súd odročil s odôvodnením, že sa nedostavili žalovaní v II. až XI. rade (žalovaní neboli na pojednávanie predvolávaní). Pojednávanie bolo odročené na 20. máj 1998.

Dňa 6. mája 1998 bolo okresnému súdu doručené podanie právneho zástupcu žalobcov, ktorým upresnil petit žaloby ohľadne nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia.

Okresný súd pojednával vo veci 20. mája 1998, na ktorom okresný súd odovzdal rovnopis žaloby sťažovateľovi v II. rade a upovedomil účastníkov konania o tom, že právny zástupca žalobcov doručil súdu upresnenie petitu návrhu, avšak s nedostatočným počtom rovnopisov, a následne pojednávanie odročil na 29. jún 1998 s tým, že právny zástupca žalobcov doplní potrebný počet rovnopisov. Žalobcovia následne zobrali návrh späť voči žalovanej v XI. rade (S. K.), ktorá bola v priebehu konania žalobcami označená aj ako žalobkyňa.

Okresný súd pojednával vo veci 29. júna 1998 v merite veci a pojednávanie odročil na 31. august 1998 za účelom vypočutia ostatných žalovaných – sťažovatelia v II. a III. rade sa na pojednávanie nedostavili. Sťažovateľ v I. rade v prílohe svojich listov doručených 22. a 24. júla 1998 predložil okresnému súdu ďalšie listinné dôkazy.

Dňa 31. augusta 1998 bolo okresnému súdu doručené podanie právneho zástupcu žalobcov, ktorého obsahom bolo čiastočné späťvzatie návrhu žaloby, ako aj zmena spočívajúca v rozšírení žaloby v zostávajúcej časti. Pojednávanie 31. augusta 1998 bolo po oboznámení sa súdu s podaním právneho zástupcu žalobcov doručeným v ten istý deň a prevzatí tohto podania prítomnými účastníkmi konania odročené na 21. september 1998.

Dňa 7. septembra 1998 bolo okresnému súdu doručené vyjadrenie žalovaného v I. rade k návrhu žalobcov doručenému 31. augusta 1998, v ktorom zároveň vzniesol vzájomný návrh, ktorým navrhol zriadenie vecného bremena na dotknutých nehnuteľnostiach v prospech žalovaných. Stanovisko sťažovateľa v I. rade (zároveň zástupcu žalovaných v II. až X. rade) k podaniu žalobcov doručenému 31. augusta 1998 bolo okresnému súdu doručené 11. septembra 1998. Sťažovateľ v I. rade doručil okresnému súdu v prílohe listu doručeného 18. septembra 1998 ďalšie listinné dôkazy.

Okresný súd pojednávanie nariadené na 21. september 1998 „z *technických dôvodov*“ (ako sa uvádza v zápisnici) odročil na 30. september 1998. Sťažovateľ v I. rade podľa úradného záznamu ospravedlnil svoju neúčasť na pojednávaní 30. septembra 1998.

Pojednávanie konané 30. septembra 1998 súd po vypočutí právneho zástupcu žalobcov odročil na 20. október 1998. Dňa 13. októbra 1998 bolo okresnému súdu doručené podanie sťažovateľa v I. rade k predmetu konania.

Dňa 19. októbra 1998 bolo okresnému súdu doručené podanie právneho zástupcu žalovaného v I. rade, v ktorom ospravedlnil svoju neúčasť na pojednávaní nariadenom na 20. október 1998 a zároveň požiadal o nariadenie nového termínu pojednávania, ako aj prerušenie konania vzhľadom na skutočnosť, že vo vzťahu k lokalite, v ktorej sa sporné nehnuteľnosti nachádzajú, začalo prebiehať konanie podľa zákona č. 64/1997 Z. z. o užívaní pozemkov v zriadených záhradkových osadách a vyporiadaní vlastníctva k nim v znení neskorších predpisov.

Dňa 20. októbra 1998 bolo okresnému súdu doručené faxom podanie právneho zástupcu žalovaného v I. rade, ktorým oznámil, že sa v uvedený deň dostavil na nariadené pojednávanie spolu so sťažovateľom v I. rade ako zástupcom žalovaných v II. až X. rade a spolu so žalobcami v I. až III. rade, pričom pojednávanie neprebehlo pre neprítomnosť sudcu, pojednávacia miestnosť bola obsadená a uvedený deň podľa ich zistenia nebol určený ako pojednávací deň zákonného sudcu v predmetnej veci. Právny zástupca žalovaného v I. rade zároveň ospravedlnil svoju neúčasť na pojednávaní nariadenom na 21. október 1998.

Na č. 1. 379 spisu okresného súdu sa nachádza pokyn súdnej kancelárii z 1. októbra 1998 na upovedomenie účastníkov o zmene termínu pojednávania na 21. október 1998. Podľa pripojených doručeníek toto upovedomenie prevzali právny zástupca žalovaného v I. rade aj sťažovateľ v I. rade 8. októbra 1998.

Na pojednávaní konanom 21. októbra 1998 okresný súd pripustil zmenu žaloby podľa podania žalobcov doručeného okresného súdu 31. augusta 1998. Pojednávanie bolo odročené na 26. október 1998 za účelom vyhlásenia rozsudku. Na pojednávaní konanom 26. októbra 1998 okresný súd vyhlásil rozsudok v predmetnej veci. Písomné vyhotovenie rozhodnutia bolo zástupcom účastníkov konania doručené v dňoch 11. až 14. januára 1999.

Žalobcovia napadli rozhodnutie okresného súdu odvolaním doručeným 25. januára 1999. Žalovaný v I. rade 28. januára 1999 doručil okresnému súdu svoje odvolanie. Právny zástupca žalobcov doplnil odôvodnenie odvolania podaním doručeným okresnému súdu 9. februára 1999.

Na základe pokynu zákonného sudcu z 12. marca 1999 boli kópie podaných odvolaní doručené ostatným účastníkom konania, resp. ich právnym zástupcom na vyjadrenie. Písomné vyjadrenia k podaným odvolaniam boli okresnému súdu doručené v dňoch 1. až 6. apríla 1999.

Krajskému súdu bola predmetná vec predložená 24. júna 1999 na rozhodnutie o podaných odvolaniach. Uznesením č. k. 17 Co 258/99-408 z 22. septembra 1999 krajský súd zrušil rozsudok okresného súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Rozhodnutie odvolacieho súdu a spis boli okresnému súdu doručené 16. novembra 1999.

Na základe pokynu zákonného sudcu zo 17. februára 2000 bolo písomné vyhotovenie rozhodnutia odvolacieho súdu zasielané 18. februára 2000 právnym zástupcom účastníkov konania. Na základe pokynu zákonného sudcu z 22. marca 2000 bol právny zástupca žalobcov predvolaný na informatívny výsluch v predmetnej veci nariadený na 5. apríl 2000. Podľa úradného záznamu sa právny zástupca žalobcov napriek riadne doručenému predvolaniu (podľa priloženej doručky) na výsluch nedostavil. Následne sa ospravedlnil – odôvodneným predĺžením iných pracovných povinností. V uvedený deň sa na okresný súd dostavili žalobkyne v III. a IV. rade za účelom nahliadnutia do spisu.

Zákonný sudca nariadil 26. júna 2000 termín pojednávania vo veci na 13. september 2000 a súdnej kancelárii uložil predvolať naň účastníkov konania, ako aj ich právnych zástupcov. Okresný súd pojednávanie vo veci 13. septembra 2000 odročil na neurčito. Právnomu zástupcovi žalobcov bolo uložené upresniť okruh účastníkov konania do 15 dní po tom, ako žalovaný v I. rade doplní podklady ohľadne jeho jednotlivých členov a prenájmu záhradiek v jednotlivých obdobiach, ako aj kópie dokladov o založení záhradkárskej osady na sporných pozemkoch. Listom z 28. novembra 2000 oznámil okresný súd právnomu zástupcovi žalobcov, „že doklady založené právnym zástupcom žalovaného v I. rade sa nachádzajú v spise“, s tým, že ho vyzýva na naštudovanie podkladov (spisu) v lehote 15 dní a označenie okruhu účastníkov konania. Do spisu nahliadli 4. decembra 2000 žalobkyňa v IV. rade a 10. januára 2001 právny zástupca žalobcu.

Právny zástupca žalobcov listom doručeným 12. januára 2001 okresnému súdu oznámil, že žalovaný v I. rade nesplnil pokyn okresného súdu z pojednávania konaného 13. septembra 2000, „pretože nepredložil všetky doklady, ktoré súd od neho požadoval“, a súčasne požiadal okresný súd, aby vyzval žalovaného v I. rade na predloženie všetkých dokladov, na predloženie ktorých bol pôvodne vyzvaný na pojednávaní 13. septembra 2000.

Dňa 23. januára 2001 bolo okresnému súdu doručené podanie sťažovateľa v I. rade, v prílohe ktorého predložil rozhodnutie Okresného úradu B., odboru pozemkového, hospodárstva a lesného hospodárstva, vydané v konaní o vyporiadanie vlastníctva k pozemkom v záhradkárskej osade 28. novembra 2000.

Právny zástupca žalovaného v I. rade na výzvu okresného súdu reagoval podaním doručeným 31. januára 2001. Pokynom súdnej kancelárii z 18. apríla 2002 uložil zákonný sudca preveriť v dedičskej kancelárii okresného súdu číslo dedičského konania, ktoré malo byť vedené po žalobkyni v II. rade. Podľa zistenia príslušnej pracovníčky (úradný záznam na č. 1. 442 spisu) z 19. apríla 2002 po žalovanej v II. rade dedičské konanie na okresnom súde v tom čase vedené nebolo. Opakovane bola uvedená skutočnosť preverovaná 20. mája 2002, keď bolo zistené, že dedičské konanie bolo vedené pod sp. zn. D 606/95.

Pokynom z 24. septembra 2002 nechal vo veci konajúci sudca zaslať prípis právneho zástupcovi žalobcov, v ktorom ho požiadal o upresnenie návrhu na konanie spočívajúce v presnom označení účastníkov konania na oboch stranách, ako aj o presnú špecifikáciu nárokov voči jednotlivým žalovaným a uvedenie právnych skutočností, o ktoré svoj nárok žalobcovia opierajú.

S. K. za žalobcov podaním doručeným okresnému súdu 18. októbra 2002 špecifikovala celkovú výšku dlhu jednotlivých žalovaných za nájom do roku 2001, ako aj trovy konania a súčasne súdu oznámila, že žalobca v I. rade zomrel a že zoznam žalovaných bol súdu odovzdaný 28. septembra 1995 a 31. augusta 2000.

Právny zástupca žalobcov vo svojej odpovedi na výzvu okresného súdu doručenej 6. novembra 2002 špecifikoval petit návrhu na konanie a súčasne mu oznámil, že aktuálny okruh účastníkov konania upresní v krátkej lehote. Podaním doručeným 28. novembra 2002 právny zástupca žalobcov požiadal okresný súd o poskytnutie lehoty 10 dní za účelom upresnenia okruhu účastníkov konania. Dňa 31. decembra 2002 bolo okresnému súdu doručené podanie právneho zástupcu žalobcov, v ktorom špecifikoval okruh účastníkov konania.

Pokynom z 18. februára 2003 nechal zákonný sudca vyzvať právneho zástupcu žalobcu pod hrozbou uloženia poriadkového opatrenia na doplnenie okruhu účastníkov konania v lehote 30 dní a taktiež zistiť, na ktorom súde sa vedie dedičské konanie po zomrelom žalobcovi v I. rade, v akom stave sa konanie nachádza, a pripojiť uvedený dedičský spis v lehote 15 dní. Dňa 10. marca 2003 bolo podľa úradného záznamu zistené, že predmetný dedičský spis je vedený pod sp. zn. D 357/01.

Pokynom z 1. apríla 2003 vo veci konajúci sudca nariadil pojednávanie na 28. máj 2003, nechal naň predvolať účastníkov konania a ich právnych zástupcov, zaslať výzvu Správe katastra B., aby mu oznámila, či jej bývalé Poľnohospodárske družstvo D. oznámilo zrušenie zmluvy o dočasnom užívaní pozemkov uzavretej so žalobcom v I. rade, a pripojiť

dedičský spis sp. zn. D 357/01 (predvolanie sa nepodarilo doručiť sťažovateľovi v III. rade a Z. H.).

Podľa úradného záznamu zo 14. mája 2003 sa na okresný súd dostavil sťažovateľ v I. rade, ktorý „*opakovane pripomína, že užívateľom záhrady po pánovi M. sa stal pán MUDr. I. B.*“. Správa katastra B. odpovedala na výzvu okresného súdu listom doručeným 21. mája 2003. Podaním doručeným 21. mája 2003 Dr. R. J. (označený ako žalovaný v podaní právneho zástupcu žalobcov doručenom 31. decembra 2002) ospravedlnil svoju neúčasť na pojednávaní zo zdravotných dôvodov.

Okresný súd pojednávanie konané 28. mája 2003 uznesením odročil na 22. október 2003 za účelom zistenia pobytu účastníkov konania, ktorým nebolo doručené predvolanie, a súčasne právnemu zástupcovi žalovaných aj účastníkom konania uložil viaceré povinnosti. Právny zástupca žalovaných splnil povinnosť uloženú mu na pojednávaní 30. mája 2003.

Žalobkyňa (S. K.) okresnému súdu podaním doručeným 10. septembra 2003 zaslala špecifikáciu výšky nájomného s úrokmi z omeškania za užívanie nehnuteľností vo vlastníctve žalobcov.

Pokynom z 22. septembra 2003 nechal vo veci konajúci sudca na nariadené pojednávanie predvolať účastníkov konania a súčasne dal pokyn na zistenie pobytu sťažovateľa v III. rade a Z. H.. Z. H. podaním doručeným 22. septembra 2003 ospravedlnila svoju neúčasť na nariadenom pojednávaní, pretože bude mimo územia Slovenskej republiky.

V období od 29. septembra do 6. októbra 2003 boli okresnému súdu doručené odpovede Registra obyvateľstva Slovenskej republiky a Obce L. týkajúce sa jeho výziev na zistenie pobytu žalovaných (sťažovateľa v III. rade a Z. H.).

Podaním doručeným 8. októbra 2003 požiadal žalovaný v IX. rade o doručenie podania právneho zástupcu žalobcov doručeného súdu 31. decembra 2002, ktorým upresnil okruh účastníkov konania, pretože ináč nepovažuje svoju účasť na nariadenom pojednávaní

za „účelnú“. Sťažovateľ v I. rade sa k podaniu žalobcov v mene žalovaných v II. až VIII. rade (vrátane sťažovateľov v II. a III. rade), ako aj žalobcu v X. rade, ktorých v predmetnom konaní zastupuje, vyjadril podaním doručeným 17. októbra 2003.

Podaním doručeným okresnému súdu 20. októbra 2003 ospravedlnil svoju neúčast' na pojednávaní nariadenom na ten istý deň žalovaný v XIII. rade (Dr. R. J.). Pojednávanie nariadené na 22. október 2003 bolo z dôvodu práceneschopnosti zákonného sudcu odročené na neurčito.

Žalobkyňa (S. K.) podaním doručeným 15. marca 2004 požiadala o nariadenie pojednávania v predmetnej veci.

Vo veci konajúci sudca nariadil pokynom z 9. júna 2004 pojednávanie na 20. september 2004. Žalobcovia na základe výzvy okresného súdu zaplatili súdny poplatok v dňoch 17. a 19. augusta 2004 a 20. septembra 2004.

Okresný súd pojednávanie konané 20. septembra 2004 po vypočutí žalobcu (P. B.) a sťažovateľa v I. rade odročil na neurčito s tým, že právnenému zástupcovi žalobcov uložil povinnosť oznámiť právnych nástupcov po zomrelom Dr. R. J. Dňa 13. októbra 2004 okresný súd vyzval právneho zástupcu žalobcov na splnenie uloženej povinnosti v lehote 15 dní. Podaním doručeným 17. januára 2005 notárka JUDr. Y. K. okresnému súdu oznámila dedičov, ktorí prichádzajú do úvahy ako dedičia v I. dedičskej skupine po zomrelom Dr. R. J. Vo veci konajúci sudca okresného súdu pokynom z 21. januára 2005 nariadil na 16. marec 2005 pojednávanie v predmetnej veci a nechal naň predvolať účastníkov konania, ako aj ich právnych zástupcov (predvolanie sa nepodarilo doručiť sťažovateľovi v I. rade).

Podaním doručeným okresnému súdu 15. februára 2005 žalobcovia zobrali čiastočne späť svoj návrh voči žalovanému v III. rade a sťažovateľovi v II. rade z dôvodu uzavretia mimosúdneho zmieru.

Podaním doručeným okresnému súdu 24. februára 2005 právny zástupca žalobcov okrem iného ospravedlnil svoju neprítomnosť na pojednávaní 16. marca 2005 z dôvodu zahraničného pobytu.

Dňa 2. marca 2005 bolo okresnému súdu doručené podanie žalovaného v IX. rade, v ktorom sa vyjadril k predmetu konania.

Právny zástupca žalovaných podaním z 15. marca 2005 (doručené prostredníctvom telefaxu) ospravedlnil svoju neúčast' na pojednávaní nariadenom na 16. marec 2005 z dôvodu kolízie pojednávaní, pričom uviedol, že súhlasí, aby súd konal aj v jeho neprítomnosti. Pojednávanie konané 16. marca 2005 bolo okresným súdom odročené na neurčito.

Vo veci konajúci sudca pokynom z 1. apríla 2005 nariadil na 25. máj 2005 pojednávanie a nechal naň predvolať účastníkov konania, ako aj ich právnych zástupcov.

Podaním doručeným okresnému súdu 13. apríla 2005 žalobcovia zobrali späť svoj návrh voči sťažovateľovi v III. rade z dôvodu uzavretia mimosúdneho zmieru.

Sťažovateľ v I. rade v prílohe svojho podania doručeného okresnému súdu 26. apríla 2005 predložil okresnému súdu viaceré „*dôkazné spisy*“.

Na pojednávaní konanom 25. mája 2005 súd upravil a špecifikoval okruh účastníkov konania oboch procesných strán a následne uznesením zastavil konanie voči sťažovateľovi v III. rade, žalovanému v III. rade a sťažovateľovi v II. rade, ako aj odmietol podanie žalobcov v časti týkajúcej sa určenia neplatnosti zmluvy, určenia vypratania nehnuteľnosti, ako aj priznania náhrady a súčasne odmietol vzájomný návrh žalovaných v II. až XI. rade na zriadenie vecného bremena.

III.

1. Podľa ustanovenia čl. 48 ods. 2 prvej vety ústavy: „Každý má právo, aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných priet'ahov (...).“

Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na súde alebo inom štátnom orgáne sa právna neistota neodstráni. K vytvoreniu želateľného stavu, t. j. stavu právnej istoty, dochádza až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu. Preto na splnenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nestačí, aby štátne orgány vec prerokovali, prípadne vykonali rôzne úkony bez ohľadu na ich počet (I. ÚS 10/98).

Otázku existencie zbytočných priet'ahov v konaní, a tým aj porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy skúma ústavný súd vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti prípadu podľa právnej a faktickej zložitosti veci, podľa správania účastníka konania a spôsobu, akým v konaní postupoval súd (napr. II. ÚS 74/97, I. ÚS 70/98). Tieto tri kritériá zohľadňuje pri namietanom porušení práva na prerokovanie veci súdom v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru aj Európsky súd pre ľudské práva (III. ÚS 111/02, III. ÚS 29/03).

A) Predmetom posudzovaného konania pred okresným súdom je široko formulovaný návrh na začatie konania zahrňujúci návrh na určenie neplatnosti nájomných zmlúv, určenie povinnosti uzatvorenia nájomných zmlúv a zaplatenie bezdôvodného obohatenia (v priebehu konania bol tento návrh rozšírený aj o návrh na vypratanie nehnuteľností a odstránenie dočasných stavieb). Žalovanými v I. až X. rade bol v uvedenom konaní vznesený vzájomný návrh na zriadenie vecného bremena. Z obsahu súdneho spisu, z vyjadrení sťažovateľov a okresného súdu ani z nimi predložených na vec sa vzťahujúcich listín ústavný súd nezistil žiadnu skutočnosť svedčiacu o právnej zložitosti veci, avšak po skutkovej stránke možno konštatovať, že v danom prípade ide o vec skutkovo zložitú. Na skutkovú zložitosť tejto veci má vplyv predovšetkým vysoký počet účastníkov tohto

konania (dvaja na strane žalobcov a jedenásti na strane žalovaných, pričom počet účastníkov konania na oboch procesných stranách sa v priebehu konania z rôznych dôvodov viackrát menil). Z doterajšieho priebehu konania je zrejmé, že prekážky vzniknuté pri doručovaní písomností niektorým žalovaným spôsobili jeho predĺženie. Dobu, počas ktorej bol okresný súd nútený zisťovať miesto pobytu týchto žalovaných a vykonávať opakované doručovanie písomností, podľa názoru ústavného súdu nemožno započítať na ťarchu okresného súdu. Skutková zložitosť predmetu konania si v tomto prípade vyžaduje aj vykonanie rozsiahlejšieho dokazovania, ktoré taktiež môže spôsobiť predĺženie konania najmä v prípade, ak zistenie skutkového stavu a postup súdu v konaní je závislý od zabezpečenia súčinnosti všetkých účastníkov konania, ako aj zabezpečenia viacerých listinných dôkazov v predmetnej veci. Spomínaná skutková zložitosť veci však nemôže ospravedlniť obdobia nečinnosti a neefektívnej činnosti okresného súdu v predmetnom konaní.

B) Správanie sťažovateľov ako účastníkov konania ústavný súd hodnotí ako súčinnosť. Sťažovatelia reagovali na výzvy okresného súdu, zúčastňovali sa prostredníctvom svojho zástupcu (sťažovateľa v I. rade) jednotlivých pojednávaní a predkladali súdu listinné dôkazy na podporu svojich tvrdení. V správaní sťažovateľov teda ústavný súd nezistil žiadne okolnosti, v dôsledku ktorých by mohlo dôjsť k spomaleniu postupu okresného súdu v predmetnom konaní.

C) Ďalším kritériom, podľa ktorého ústavný súd hodnotil, či v uvedenom konaní došlo k zbytočným priet'ahom, bol postup okresného súdu v predmetnej veci.

Ústavný súd zistil obdobia nečinnosti v postupe okresného súdu, ktoré mali výrazný vplyv na doterajšiu dĺžku konania. Prvé z období nečinnosti okresného súdu začalo 17. novembra 1994, keď boli okresnému súdu doručené rovnopisy zmeneného návrhu na začatie konania právnu zástupkyňou žalobcov, a trvalo takmer osem mesiacov, t. j. do 6. júla 1994, keď zákonný sudca nariadil termín pojednávania v predmetnej veci. Ďalšie dvanásťmesačné obdobie nečinnosti okresného súdu v tomto konaní trvalo od 23. novembra 1995, keď boli okresnému súdu doručené vyžiadané podklady od správy katastra,

do 8. novembra 1996, keď okresný súd zaslal výzvy SPF a RVZ. Dňa 4. februára 1997 bola okresnému súdu doručená odpoveď SPF a počas nasledujúceho dvanásťmesačného obdobia trvajúceho do 23. februára 1998, keď bol zákonným sudcom nariadený termín pojednávania, okresný súd v predmetnej veci opätovne nevykonával žiadne procesné úkony. V poradí štvrté takmer pätnásťmesačné obdobie nečinnosti okresného súdu bolo ústavným súdom v rámci preskúmaného konania zistené v období od 31. januára 2001, keď bola okresnému súdu doručená reakcia právneho zástupcu žalovaného v I. rade na jeho výzvu, do 18. apríla 2002, keď zákonný sudca dal súdnej kancelárii pokyn zistiť spisovú značku dedičského konania vedeného po žalobkyni v II. rade. Dňa 22. októbra 2003, keď bolo okresným súdom odročené pojednávanie v predmetnej veci z dôvodu práceneschopnosti zákonného sudcu, začalo ďalšie viac ako sedemmesačné obdobie nečinnosti okresného súdu, ktoré trvalo do 9. júna 2004, keď zákonný sudca nariadil termín pojednávania v predmetnej veci. Nečinnosť okresného súdu vo vyššie označených obdobiach bez toho, aby jeho postupu bránila zákonná prekážka, je potrebné považovať za zbytočné prietahy v konaní podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

Podľa zistenia ústavného súdu bolo predmetné konanie okrem uvedených období nečinnosti poznačené aj nedôsledným, resp. neefektívnym postupom okresného súdu. V dôsledku takéhoto postupu okresného súdu došlo napr. k odročeniu pojednávania konaného 27. apríla 1998 z dôvodu neúčasti žalovaných v II. až XI. rade, ktorí však naň okresným súdom neboli predvolaní, ďalej k zaslaniu urgencie ohľadne doplnenia okruhu účastníkov konania právnomu zástupcovi žalobcov 18. februára 2003 pod hrozbou uloženia poriadkovej pokuty napriek skutočnosti, že v spise sa už jeho podanie, ktorým splnil výzvu okresného súdu, nachádzalo. O neefektívnom postupe okresného súdu v predmetnom konaní napokon svedčí aj uznesenie krajského súdu č. k. 17 Co 258/99-408 z 22. septembra 1999, ktorým bol zrušený rozsudok okresného súdu sp. zn. 11 C 112/93 z 26. októbra 1998 pre viaceré závažné procesné pochybenia okresného súdu (neustálenie okruhu účastníkov predmetného konania, nevypočutie účastníkov konania v rozpore s ústavnou požiadavkou podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, nerozhodnutie o vzájomnom návrhu žalovaných v I. až X. rade), ako aj preto, že rozhodnutie okresného súdu bolo pre nedostatok dôvodov nepreskúmateľné.

Vzhľadom na stav konania prezentovaný urobenými procesnými úkonmi vo veci, dĺžku konania vo veci, ako aj doterajšiu judikatúru ústavného súdu, v ktorej vyslovil, že otázka množstva vecí, personálne a organizačné problémy súdu nie sú v zásade ústavne významné pre posúdenie toho, či došlo k zbytočným priet'ahom v konaní (III. ÚS 14/00), argumenty okresného súdu súvisiace s personálnymi problémami súdu ústavný súd nemohol akceptovať.

Ústavný súd konštatuje, že konanie, ktoré je predmetom posúdenia, trvá už viac ako jedenásť rokov a jedenásť mesiacov. Z uvedenej doby takmer päťdesiatštyri mesiace (t. j. štyri roky a šesť mesiacov) tvoria obdobia, v ktorých v dôsledku nečinnosti okresného súdu dochádzalo k zbytočným priet'ahom v predmetnom konaní.

S ohľadom na vyššie uvedené obdobia nečinnosti okresného súdu, ako aj jeho neefektívny postup v predmetnom konaní nemožno dobu predmetného konania vedeného na okresnom súde považovať za ústavne akceptovateľnú vo vzťahu k základnému právu podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako ani za primeranú vo vzťahu k právu podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd preto dospel k záveru, že uvedené práva s'ťažovateľov boli porušené.

2. Podľa čl. 127 ods. 2 druhej vety ústavy ak porušenie práv alebo slobôd vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Zo spisového materiálu v predmetnej veci ústavný súd zistil, že okresný súd konanie proti s'ťažovateľom v II. a III. rade zastavil v dôsledku uzavretia mimosúdneho zmieru. Ústavný súd zistil, že nečinnosťou okresného súdu došlo k porušeniu základného práva s'ťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, a pretože predmetná vec vo vzťahu k s'ťažovateľovi v I. rade dosiaľ nebola právoplatne skončená, prikázal okresnému súdu, aby vo veci konal bez zbytočných priet'ahov a odstránil tak stav právnej neistoty, v ktorej sa nachádza s'ťažovateľ v I. rade domáhajúci sa rozhodnutia súdu vo svojej veci (predovšetkým vo vzťahu k odvolaniam podaným proti uzneseniu okresného súdu, pri vykonávaní

procesných úkonov súvisiacich so zákonnou povinnosťou okresného súdu predložiť spis v predmetnej veci odvolaciemu súdu, ako aj pri vykonávaní ďalších úkonov, ktoré preň z ďalšieho postupu vo veci vyplynú).

3. Sťažovatelia vo svojej sťažnosti žiadali aj o priznanie finančného zadosťučinenia vo výške 35 000 Sk pre každého z nich, ktoré odôvodnili nasledovne: *„Naša nemajetková ujma vyplýva z pocitu neistoty, krivdy a úzkosti prameniatich zo situácie, keď súd vo veci za neprimerane dlhú dobu nerozhodol. Navrhovatelia sa v súdnom spore domáhajú nielen faktickej likvidácie ZO SZZ, ale aj zbúrania a odstránenia našich postavených záhradných chatiek, terénnych úprav, prístupových chodníkov a trvalých porastov. Sťažovatelia pociťujeme úzkosť z hrozby zrušenia niekoľkoročného výsledku práce v ťažkých biologických podmienkach (bez vody, prísun materiálov, bez mechanizácie na väčšie vzdialenosti, nízka bonita pôdy).“*

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Podľa ustanovenia § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha.

Pretože porušenie základného práva sťažovateľov, ktoré ústavný súd zistil, nemožno napraviť obnovením stavu pred jeho porušením a výrok ústavného súdu deklarujúci toto porušenie nemožno vzhľadom na okolnosti prípadu považovať za dostatočnú a účinnú nápravu, priznal ústavný súd sťažovateľom primerané finančné zadosťučinenie.

Ústavný súd pri svojom rozhodovaní zohľadnil aj skutočnosť, že sťažovateľ v II. rade sa stal účastníkom konania až na základe uznesenia okresného súdu z 1. apríla 1998, a teda k porušeniu jeho v sťažnosti označených práv v uvedenom konaní došlo až v rámci priebehu preskúmaného konania nasledujúceho po tomto dátume.

V rámci rozhodovania o výške primeraného finančného zadosťučinenia ústavný súd ďalej zohľadnil celkovú dĺžku predmetného konania, predmet konania okresného súdu, dĺžku zbytočných prietahov v tomto konaní (päťdesiatštyri mesiacov vo vzťahu k sťažovateľom v I. a III. rade a dvadsaťdva mesiacov vo vzťahu k sťažovateľovi v II. rade), ako aj neefektívny postup okresného súdu v predmetnej veci a s tým spojenú ujmu sťažovateľov.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti ústavný súd považoval v tomto prípade za primerané priznať sťažovateľom v I. a III. rade po 35 000 Sk a sťažovateľovi v II. rade 20 000 Sk, pričom vo zvyšnej časti uplatnenému primeranému finančnému zadosťučineniu v návrhu sťažovateľov nevyhovelo.

4. Sťažovatelia prostredníctvom svojho právneho zástupcu žiadali priznať náhradu trov konania pred ústavným súdom za dva úkony právnej pomoci (prevzatie a príprava zastúpenia, písomné podanie súdu) vykonané pre tri osoby vrátane režijného paušálu, ktoré v sťažnosti bližšie nevyčíslili.

Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľov ústavný súd vychádzal z ustanovení § 1, § 11, § 13 ods. 2, § 14 ods. 1 písm. c) a § 16 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb s tým, že predmet konania podľa čl. 127 ústavy pred ústavným súdom, ktorým sú základné práva a slobody, porušenie ktorých sťažovatelia namietajú, v zásade nie je oceniteľný peniazmi. Základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby uskutočnený v období od 1. januára 2005 v konaní pred ústavným súdom predstavuje 2 501 Sk (za spoločný úkon vykonávaný pri zastupovaní dvoch alebo viacerých osôb sa základná sadzba tarifnej odmeny zníži o 20 %, t. j. na 2 001 Sk) a hodnota režijného paušálu 150 Sk.

V súlade s týmito ustanoveniami možno trovy konania vyčíslit' ako súčet odmeny za dva úkony právnej služby vykonané pre tri osoby vrátane režijného paušálu (6 x 2 001 Sk +

2 x 150 = 12 306 Sk). Náhrada trov konania v predmetnej veci vypočítaná podľa platnej právnej úpravy predstavuje spolu 12 306 Sk.

Ústavný súd preto právnemu zástupcovi sťažovateľov priznal náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 12 306 Sk.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. augusta 2005